

ELTE BTK, ÓTI, Latin Tanszék, 2008/09, II. (tavaszi) félév		
BBN-VAL-161 Déri Balázs (a kurzus szervezője)	K 2 kr	Cs, 08:00–9:30 Gólyavár B
Ókori és keleti vallások		
<i>Az előadássorozat célja:</i> A kétféléves előadássorozat az ókori és a keleti nyelvek és kultúrák alapszak közös alapozó tantárgya. Célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek az ókori Mediterráneum és az ókori és ókor utáni Kelet legelterjedtebb vallásainak alapvonásaival, ill. betekintést nyerjenek a vallási jelenségek tudományos vizsgálatának elméletébe és módszertanába, elsajátítsák és aktívan használni tudják a vallástudományi szakszókincs legfontosabb elemeit. Az egyes kultúrákhoz, nyelvekhez kötődő vallásokat fenomenológiai, hermeneutikai, történeti s összehasonlító megközelítésben tárgyaljuk. <i>Tematika:</i> a) <i>A vallási jelenség aspektusai:</i> a tan (mítosz, elmélet, hitvallás, írott szövegek); a rítus (idő, tér, gesztusok, hangok); az alany (valláslélektan és -szociológia; moralitás; misztika). b) <i>A vallástudomány forrásai és azok kritikai használata:</i> szöveges és tárgyi emlékek; egykori és élő párhuzamok. c) <i>Vallásleírások:</i> az ókori Közel-Kelet vallásai – a klasszikus antikvitás vallásai – a késő ókor vallási öröksége – India vallásai; a buddhizmus irányzatai – Kína és Japán nem buddhista vallásai – az ázsiai samanizmus. A 2. félév az alább megadott ókori és keleti vallásokat tárgyalja (<i>Vallásleírások I. rész</i>): <i>Az előadások előadói és várható tematikája:</i> febr. 12. – Dezső Csaba: India vallásai-3. febr. 19. – Birtalan Ágnes: sámánizmus/mongol népvallás/tibeti nem buddhista vallások febr. 26. – Pap Melinda: kínai vallások a buddhizmuson kívül márc. 5. – Bács Tamás: az egyiptomi vallás márc. 12. és 19. – Vér Ádám: Mezopotámia vallásai márc. 26. – Déri Balázs: a görög vallás (a mítosz) ápr. 2. – Földváry Miklós István: a római vallás ápr. 16. és 23. – Bányai Viktória: a zsidó vallás ápr. 30. – Iványi Tamás: az iszlám 1. máj. 6. – Gazsi Dénes: az iszlám 2. (a sía) máj. 14. – Yamaji Masanori: sintó <i>A jegyszerzés feltételei:</i> Az előadás látogatásköteles, igazolás nélkül 3, hitelt érdemlő igazolással újabb egy alkalommal lehet hiányozni. Az előadásra legfeljebb 10 perc késéssel lehet érkezni. Az előadáson való részvételt saját, egyértelmű aláírásával a hallgatónak kell az előadást követően igazolnia. A számonkérés a vizsgaidőszakban megrendezett, kb. egyórás <i>írásbeli</i> vizsga, melyet a tantárgyfelelős állít össze az előadások tematikája (ill. az azokat összegző szakszójegyzék és az előadók által megfogalmazott kérdések), valamint a megadott kötelező szakirodalom, ill. forrásszövegek alapján. A dolgozatok vonatkozó szakaszait <i>az előadók javítják és pontozzák</i> egyeztetett szempontok szerint.		

Olvasandó forrásszövegek:

Az előadók által az előadáson elemzett, ill. további általuk kijelölt szövegrészek, melyeket összegezve a félév végéig a kurzusfórumon teszünk közzé.

Tankönyv:

DÉRI Balázs (főszerk.): *Ókori és keleti vallások.* (Szöveggyűjtemény). Bp. 2006. (Antiqua et orientalia), <http://elte4.fideliomedia.hu>, jelszó: ch0p1n

Kötelező szakirodalom:

Eliade, Mircea: *A szent és a profán.* (Ford. Berényi G.). Európa, Bp. (új kiadás) 2009. III. fejezet (107–151.) (esetleg: <http://www.terebess.hu/keletkultinfo/profan1.html>)

Ajánlott szakirodalom a vallásleírásokhoz:

BROCKINGTON, J. L.: *The Sacred Thread: Hinduism in its Continuity and Diversity.* Edinburg 1996.
DUNDAS, Paul: *The Jains.* Routledge, London 2002.
McLEOD, W. H.: *Sikhism.* Penguin, London 1997.
WILLIAMS, Paul: *Buddhist Thought: A Complete Introduction to the Indian Tradition.* Routledge, London 2000.
CONZE, Edward: *A buddhizmus rövid története.* Bp. 2000.
BOTTÉRO, Jean: *La plus vieille religion: En Mésopotamie.* Éditions Gallimard, Paris 1998; angol fordításban: *Religion in Ancient Mesopotamia.* The University of Chicago Press Chicago, London 2001.
KÁKOSY L.: *Ré fiai.* Gondolat, Bp. 1979 (és későbbi kiadásai)
BURKERT, Walter: *Greek Religion.* Cambridge—Massachusetts 1985. (transl. John Raffan) = *Griechische Religion der archaischen und klassischen Epoche.* Stuttgart 1977.
KÖVES-ZULAUF, Thomas: *Bevezetés a római vallás és monda történetébe.* Bp. 1995.
COHN-SHERBOK, Dan & Lavinia: *A judaizmus rövid története.* Bp. 2001
GOLDZIER Ignác: *Az iszlám.* Bp. 1980. Az iszlám kultúrája 1–2. Bp. 1981.
WATT, William M.: *Az iszlám rövid története.* Bp. 2000.
ANESAKI, M.: *History of Japanese Religion.* Kegan Paul International, 1996.

Továbbá az előadók által az adott órán javasoltak.

Megjegyzés:

Az előadások témáiban és sorrendjében kis változtatások lehetségesek a meghirdetéskor előre még nem látható körülmények miatt.

Ekvivalens a BBN-OKE-122 kurzussal.